

Наша СЛОВА

Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 26 (1125) 26 ЧЭРВЕНЯ 2013 г.

Купалле ў Беларусі

21-23 чэрвеня беларусы святкавалі першае Купалле. Будучь святкаваць яшчэ і другое каля 6-7 ліпеня. Такая ў нас краіна і такі народ, што язычскае свята Купалле святкуюць і па каталіцкім, і па праваслаўным календары. І нікому гэта не замінае.

Беларускія этнографы не вельмі хочучь прызнаваць гэтае першае Купалле і хітра называюць яго Сонцазваротам.

Сонцазварот - гэта старажытная славянская назва сонцастаяння, якая адпавядала моманту "павароту" Сонца на прырост ці на спад дня. На Беларусі і ў шматлікіх еўрапейскіх краінах дзень зімовага сонцастаяння адзначаўся як язычніцкае свята нараджэння сонца. А Купалле ў старажытнасці лічылася святам сонца і было прымеркавана да дня летняга сонцастаяння. Таму астранамічна Купалле трэба святкаваць менавіта ў 20-х днях чэрвеня, што паспяхова рабілася і робіцца, асабліва ў Заходняй Беларусі і асабліва ў вёсках з перавагай каталіцкага насельніцтва, дзе дакладна ведаюць, што "сёння Купала, а заўтра Ян". Ян жа - 24 чэрвеня, пра што ксёндз нагадаць ніколі не забудзецца.

Адпыталі першыя Купальскія вогнішчы на Берасцейшчыне, Гарадзеншчыне, пад Менскам, пад Ракавам, пад Гомелем, у замежжы (у Іркуц-

ку святкавалі Купалле ў ноч з 22 на 23 чэрвеня), паплылі купальскія вянкi па Нёмане, Дзiтве, Бузе і Сожы. І няхай сабе этнографы пішуць у сваіх кніжках толькі пра 6-7 ліпеня, народ паціху рухаецца за Сонцам і пачынае святкаваць Купалле 23 чэрвеня ці каля таго,

як гэта робіць Прыбалтыка ды і беларусы ў Еўропе. А прыдзе ліпень і ўся астатняя Беларусь адсвяткуе другое Купалле, і зноў весела, радасна і светла. І ніхто нікому не замінае пасвяткаваць два разы, не работу ж рабіць.

Яраслаў Грынкевіч.

130 гадоў з дня нараджэння Аляксандра Цвікевіча

Аляксандр Іванавіч Цвікевіч (псеўд. А. Гвоздзь, А. Галынец) (22 чэрвеня 1883 г., Берасце - 30 снежня 1937 г., Менск) - беларускі грамадска-палітычны дзеяч, гісторык, юрыст, філосаф, публіцыст.

Нарадзіўся ў Берасці ў сям'і фельчара чыгуначнай бальніцы. Скончыў юрыдычны факультэт Пецярбургскага ўніверсітэта (1912), да 1914 г. працаваў прысяжным паверамым у Пружанах і Берасці. Пасля пачатку Першай сусветнай вайны - у бежанстве ў Туле, дзе прымаў актыўны ўдзел у працы камітэта дапамогі ахвярам вайны. У 1917 г. у Маскве стаў адным з заснавальнікаў і кіраўнікоў Беларускай народнай грамады.

Удзельнічаў у працы Першага Усебеларускага з'езду, быў абраны сакратаром прэзідыума, ад бежанцаў-беларусаў уваходзіў у склад Рады з'езду. У студзені 1918 г. Выканкам I Усебеларускага з'езда накіраваў Аляксандра Цвікевіча разам з Сымонам Рак-Міхайлоўскім на мірныя перамовы ў Берасце. Не атрымаўшы дазволу ўдзельнічаць у перамовах асобнай дэлегацыяй, Цвікевіч і Рак-Міхайлоўскі вымушаны былі ўвайсці ў дэлегацыю УНР у якасці дарадцаў.

У канцы сакавіка 1918 г. быў накіраваны ў Кіеў у складзе надзвычайнай дыпламатычнай місіі. 29 траўня 1918 г.

беларуская місія звярнулася да расійскай мірнай дэлегацыі і падала яе кіраўніку Х. Ракоўскаму ноту, падпісаную Цвікевічам і М. Доўнар-Запольскім, гаворачы аб патрэбе прызнання расійскім савецкім урадам незалежнасці Беларусі.

Вясной 1919 г. урад БНР накіроўвае Цвікевіча ў Берлін, дзе ён павінен быў вырашаць фінансавыя пытанні - атрымаць па акрэдытыўе ўкраінскую пазыку.

З 1921 па 1923 г. Цвікевіч займаў пасаду міністра замежных спраў ва ўрадзе БНР Вацлава Ластоўскага. Быў старшынём I Усебеларускай канферэнцыі ў Празе, якая адбылася ў верасні 1921 г. У 1922 г. Цвікевіч разам з В. Ластоўскім зрабілі спробу ўключэння беларускага пытання ў парадак дня Генуэзскай канферэнцыі.

У 1923 г., у сувязі з нягэдай часткі беларускіх грамадскіх і палітычных дзеячоў з палітыкай ураду БНР В. Ластоўскага быў сфармаваны новы ўрад БНР на чале з Аляксандрам Цвікевічам. На Другой Усебеларускай канферэнцыі ў Берліне ў 1925 г. пад уздзеяннем поспехаў і дасягненняў палітыкі беларусізацыі ў БССР Аляксандр Цвікевіч прыняў рашэнне аб спыненні дзейнасці Рады міністраў БНР і прызначэнні Менска адзінаго цэнтрам нацыянальна-дзяр-

жаўнага адраджэння Беларусі. У лістападзе 1925 Цвікевіч з сям'ёй пераехаў у Мінск.

Пасля пераезду ў БССР працаваў у Наркамце фінансаў, потым - вучоным сакратаром у Інбелкульце. З 1929 г. працаваў у Інстытуце гісторыі Беларускай Акадэміі навук.

4 ліпеня 1930 г. быў арыштаваны, абвінавачаны па справе "Саюза вызвалення Беларусі". 10 красавіка 1931 г. асуджаны на 5 гадоў зсылкі. Адбываў яе ў Пярмі, Ішыме, потым у Сарапуле (Удмуртыя). Паўторна арыштаваны 17 снежня 1937 г. 30 снежня 1937 г. Аляксандр Цвікевіч быў расстраляны ў Менску.

Рэабілітаваны па першым прыговору 10 чэрвеня 1988 г., па другім - 31 траўня 1989 г.

Вікіпедыя.

Калі ёсць грамадства, ёсць беларускасць

Нядаўна ў СМІ прайшла інфармацыя пра рэгістрацыю на цэнтралізаванае тэставанне. Толькі 33564 ўдзельнікі цэнтралізаванага тэставання абралі беларускую мову, а на расійскую мову зарэгістраваліся 83829 чалавек. Беларускую мову такім чынам абралі 28,59%.

Аднак сітуацыя ў рэгіёнах некалькі іншая. Так у Лідзе на беларускую мову зарэгістраваліся 1268 чалавек, а на рускую - 1100 чалавек. Гэта значыць, што на беларускую мову зарэгістравалася 53,55%.

У Лідзе тэставанне праходзяць дзеці з Лідскага і прылеглых раёнаў (Воранаўскага, Гвейскага, часткова Дзятлаўскага і Шчучынскага). Найбольш слабое звяно ў плане беларускасці - безумоўна 100-тысячная Ліда, дзе ўсе 16 школ

беларускамоўныя ды плюс горад Бярозаўка. Выдзеліць з дадзеных тэставання Лідскі раён праблематычна, але ёсць звесткі пра задачу выпускных экзаменаў.

Усяго выпускнікоў у Лідскім раёне сёлета 838 чалавек. З іх беларускую мову ў якасці асноўнага экзамена выбралі 395 чалавек, што склала 47,14%. Аднак яшчэ 195 чалавек выбралі беларускую мову ў якасці экзамену па выбару. Такім чынам, усяго беларускую мову здавалі 590 чалавек, што складае 70,41%. Да слова ў якасці экзамену па выбару рускую мову абралі толькі 98 чалавек. Усяго рускую мову на Лідчыне здавала на 49 чалавек менш, чым беларускую. Такім чынам, Лідскі раён сітуацыю моцна пагоршыць не мог. Летась на тэставанне па

беларускай мове ў Лідзе прыйшло 59% удзельнікаў. Сёлета адбылося падзенне на 5,5%. Паводле ацэнкі старшыні Камітэта народнага кантролю па Лідскім раёне спадара Клімовіча, гэта - правал. Усе чакалі лепшых паказчыкаў. Спадар Клімовіч акрэсліў і прычыны. На яго думку некаторыя дзеці спужаліся новай беларускай арфаграфіі, ну а падзенне колькасці беларускамоўных класаў - з'ява агульнавядомая.

Аднак тое, што прадстаўнікі лідскіх уладаў лічаць гэтыя - 5,5% правалам, якраз і ўсяляе пэўную надзею на паляпшэнне сітуацыі. Грамадства на Лідчыне і ў прылеглых раёнах здоравае, цалкам вярнуць пазіцыі беларускай мовы тут зусім рэальна. Кропка незвароту яшчэ не пройдзена.

Наш кар.

ISSN 2073-7033

Новае выданне

Легенды і паданні Слонімшчыны

Задача збірання і апублікавання вуснай народнай творчасці сёння асабліва надзённая. У выніку сацыяльна-дэмаграфічных працэсаў адбываецца разбурэнне традыцыйнай беларускай вёскі. Многія населеныя пункты перасталі існаваць ці знаходзяцца на мяжы існавання. Гэта і іншыя прычыны прыводзяць да страты рэгіянальнай вуснай народнай творчасці, якая стваралася цягам стагоддзяў. Калі яе не занатаваць сёння, то пазней зрабіць гэта будзе хутчэй за ўсё немагчыма.

Прыгожая, мініяцюрная кніжачка "Легенды і паданні Слонімшчыны", якая на днях выйшла з друку ў менскім выдавецтве "Кнігазбор", вядомага пісьменніка, публіцыста і краязнаўца Сяргея Чыгрына - свежая падборка вуснага народнага мастацтва, рупліва сабраная на працягу многіх гадоў ад сваіх землякоў. Улюбёны ў родную Слонімшчыну, Сяргей Чыгрын не мог абйсці ўвагай такога прыкметнага фрагмента народнай культуры, як легенды і паданні.

Амаль усе яны выконваюць растлумачальна-пазнавальную функцыю, апавядаюць пра штосьці даўняе, вартае памяці людзей. Праз легенды і паданні жыхары Слонімшчыны здаўна імкнуліся растлумачыць мясцовыя аб'екты і назвы вёсак, рэчак, азёраў, крыніцаў, асобных дрэў, камянёў, лясных мясцінаў, урочышчаў і інш.

У аснове вытлумачэння ляжаць рэальныя факты мінулага, якія ў гістарычным часе абраслі домсламі, легендарна значныя падзеі, ўяўна-фантастычныя сюжэты, імёны канкрэтных людзей і наднатуральных істотаў. Напрыклад, Слонімшчына

яшчэ не страціла памяць пра набегі крыжакоў. Жыхары вёскі Азярніца паходжанне назвы рэчкі Ачоўка тлумачаць наступным чынам. Крыжакі заўважылі вяскоўцаў на невялічкім астраўку і рашылі захапіць, каб знішчыць. Рушылі ўброд праз рэчку. Людзі сталі прасіць у Бога паратунку. І раптам сярод лета наступіла зіма, і крыжакоў у рэчцы скавала лёдам. Адсюль і назва пайшла - Ачоўка.

Шэраг назваў звязана з рэальнымі асабовымі імёнамі мясцовых сялян (Тарасаў груд, Шпакава гара), паноў (Сурынка - пан Сурын, Скурагата студня - багацей Скурагата).

Тыповымі на слонімскай зямлі, як і ва ўсёй Беларусі, выступаюць легенды і прымхліцы пра закапаны скарб (Гарадзішча каля Збочна), пра вёску ці царкву, якія праваліліся ў бездань (возера Бяздоннае, П'явіч-возера, Святое возера).

Народнай фантазіяй аздоблены кароткія апаведы, у якіх дзейнічаюць істоты язычніцкай славянскай міфалогіі, такія як чорт (Чортава Вока, Чортава балота, Чортаў камень), змей (вёска Лапухова), русалка (вёска Азярніца), лесавік (урочышча Вомшар) і іншыя.

Многія ўласныя назвы жыхары Слонімшчыны тлумачаць з пункту гледжання народнай этымалогіі, якая адштурхоўваецца не ад фактаў, а ад самога наймення, яго "гаварковасці". Зразумела, такія этымалогіі не з'яўляюцца навуковымі, але яны цікавыя тым, што раскрываюць моватворчае чутцё і фантазію нашых продкаў: вёска Смаўжы (у балочце было многа смаўжоў), рэчка Іярданка (сын Іяр і дачка Данка), вёска Клепачы (жыхары

вельмі рана пачыналі кляпаць косы ў час касавіцы). Трыбушкі (жыхары вельмі любілі шмат есці, набіваць трыбухі), вёска Яруцічы (ад яма Руціча).

Кніга Сяргея Чыгрына "Легенды і паданні Слонімшчыны" карысная, цікавая і для навукі, і для ўсіх, каму дарагая родная мова і культура. Яна добры знак таго, што збіральніцкая справа духоўных народных скарбаў працягваецца, не заглохла. Гэта свайго роду прыклад і ўзор для краязнаўцаў іншых рэгіёнаў, пачэсны абавязак якіх зрабіць падобнае ў сваёй мясцовасці.

Мікола ДАНИЛОВІЧ,
доктар філалагічных навук,
прафесар, заадачы кафедры
беларускага і тэарэтычнага
мовазнаўства
Гарадзенскага дзяржаўнага
універсітэта імя Янкі Купалы.

Collegium Civitas
www.civitas.edu.pl

Якасць на вышыні!

- Еўрапейскі дыплом
- Патранат Польскай Акадэміі Навук
- Гарантыя нязменнай аплата

tel.: +48 22 656 71 89
admissions@collegium.edu.pl
Калегіум Сівітас, Рэспубліка Польшча, г. Варшава

Радзівілаўская біблія XVI стагоддзя адлічбована ў Беларусі

Па ініцыятыве дырэктара Цэнтральнай навуковай бібліятэкі імя Якуба Коласа Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Наталлі Бязрозкінай супрацоўнікі "Колас-аўкі" аб'ядналіся з калегамі з бібліятэкі Акадэміі навук Літвы імя Ёрублеўскіх і падрыхтавалі першае поўнае перавыданне

Радзівілаўскай бібліі. Але не на паперы, а на дыску. CD падораць вядучым бібліятэкам краіны.

340 кніг, якія ацалелі ў свеце праз 450 гадоў пасля выйсця фаліянта, амаль усё - дэфектныя. На дыску самы поўны варыянт.

Нам кар.

19 чэрвеня ў дзень нараджэння Васіля Быкава адбылося свята з ўручэннем традыцыйнай прэміі ў яго памяць, заснаванай Рухам "За Свабоду".

На мерапрыемстве прысутнічалі палітыкі Мечыслаў Грыб і Аляксандр Мілінкевіч, 1-шы сакратар амбасады Славакіі ў Беларусі Эрык Ліптак, прадстаўнікі культуры і мастацтва Беларусі, сябры Саюза беларускіх пісьменнікаў, актывісты "Руху "За Свабоду" і "Таварыства беларускай мовы". Свята наведалі прадстаўнікі Ушацкага райвыканкаму, супрацоўнікі мемарыяльнага музея імя В. Быкава, мясцовыя жыхары. Пісьменнікі з Віцебшчыны чыталі ўрыўкі з твораў Васіля Быкава, у якіх сцвярджаецца перавага духоўных каштоўнасцяў. Сястра пісьменніка Валянціна Уладзіміраўна ўзгадала дзяцінства і складаны жыццёвы шлях свайго брата, падкрэсліваючы

За вернасць Праўдзе і Свабодзе

яго чалавечнасць і таварыскасць.

У гэтым годзе лаўрэатамі прэміі "За Свабоду" думкі сталі Аляксей Марачкін і Зміцер Вайцшошквіч.

Пасланне віца-прэзідэнта Еўрапарламента Якапа Пратасевіча зачытаў на імпрэзе ў Бычках лідар Руху "За Свабоду" Аляксандр Мілінкевіч:

"Мы высока цэнім вашу ініцыятыву працягнуць нашу традыцыю (маецца на ўвазе прэмія "За Свабоду думкі" імя Андрэя Сахарова) у сваёй краіне. Я ведаю, што абодва лаўрэаты 2013 года - выбітныя беларусы, якія сваімі творчымі дасягненнямі пашыраюць беларускую нацыянальную культу-

ру і паказваюць яе сапраўды еўрапейскі характар, і што яны таксама ўздываюць свой магутны голас у імя свабоды і дэмакратыі ў Беларусі. Я вельмі добра ўсведамляю, як шмат патрэбна адвагі, цяпернасці, моцы і вялізнай сілы волі, каб змагацца за вашыя асноўныя правы і правы вашага народу. Гэта няпростыя справы. Тым не менш, нават самы малы ўнёсак кожнага з вас вельмі важны.

Зычу вам, шановныя лаўрэаты, захаваць моц і веру ў лепшую будучыню вашага краіны, свайго народу, а таксама заўжды знаходзіць сілы, каб працягваць працу на карысць Беларусі і свабоды".

Аляксей Марачкін на ўручэнне прэміі прыбыў у Бычкі пасля пленэра ў польскім Вэнграве:

- Мы прыязджаем сюды кожны год, з пачатку мастацкіх пленэраў, у цудоўны край азёраў, дыхаем паветрам свабоды, - узгадаў творца. - Мне бясконца дарагія гэтыя вулчкі, хацінкі. Гэта зямля для мяне святая. Толькі тут могуць нараджацца паэты і мастакі, такія, як Рыгор Барадулін і Васіль Быкаў, які стаў мастаком слова. Гэту хату на ўзгорку відаць

здалёк, яе відаць і за межамі Беларусі.

Гледачы добра памятаюць творы вядомага жывапісца па яго юбілейнай выставе ў Менскім Палацы мастацтва, якія спалучаюць вернасць традыцыям, гістарычнай і асветніцкай тэматыцы, і наватарскія сучасныя прыёмы. Душэўныя словы пра А. Марачкіна сказала Ада Райчонак.

Зміцер Вайцшошквіч некалькімі днямі раней вярнуўся са Славакіі, дзе ён разам з "WZ-Orkiestra" ўдзе-

льнічаў у фестывалі дакументальных фільмаў. Ён працягвае знаёміць еўрапейцаў з сучаснай незалежнай беларускай культурай, нясе роднае паэтычнае слова ва ўсе куткі Беларусі. У хатах, на лецішчах і ў дарозе гукаць яго песні, надаючы добры настрой. У чэрвені Зміцер выступіць на каталіцкім фэсце ў Вязынцы і будзе спяваць у Гомелі.

Ля сядзібы пад вялізным дубам Зміцер Вайцшошквіч выканаў для грамады твор на словы Ул. Някляева "Жыве Беларусь!", узгадаў радкі,

прывесчаныя маці, Генадзя Бураўкіна, і завершыў выступ песняй Уладзіміра Караткевіча "Дзе мой край". Госці свята пажадалі шановным лаўрэатам далейшага творчага росквіту, моцы і здароўя.

Імпрэзу працягнулі пранікнёныя спевы Таццяны Матафонавай і выступ жаночага фальклорнага гурта з Віцебска "Паўночныя сухадроўкі".

Э. Оліна.
Фота Арцёма Лявы.

ДУХ ПРОДКАЎ ЖЫВЕ Ў НАШЫХ СЭРЦАХ

Трокі і Ліда ўваходзілі ў склад Вялікага Княства Літоўскага. У XV стагоддзі яно было самай вялікай дзяржавай Еўропы. Два гэтыя гарады аб'ядноўвае той факт, што 2 з 5 мураваных замкаў былі пабудаваныя ў гэтых гарадах (Трокі і Ліда). Замкі былі рэканструяваны і прыцягваюць увагу турыстаў да сённяшняга дня. У Троцкім і Лідскім рэгіёнах ёсць шмат іншых месцаў, цікавых для наведвання, з багатай і прыгожай гісторыяй і некрахнутай прыродай, аднак, яны малавядомыя і маланаведвальныя, галоўным чынам па прычыне недахопу інфармацыі пра іх. Больш за тое, культура абодвух рэгіёнаў багатая сваёй унікальнасцю і цікавасцю, якая, нягледзячы на гэта, усё яшчэ недастаткова вядомая турыстам, шырокай грамадскасці.

Сёння Літва і Беларусь, асобныя краіны са сваімі межамі, якія перашкаджаюць зносінам і супрацоўніцтву паміж краінамі і іх насельніцтвам.

Маладое пакаленне не ведае суседніх гарадоў, якія калісьці належылі адной краіне, зямлі нашых продкаў. Таму трэба матываваць моладзь шукаць свае карані, развіваць традыцыйную культуру, захоўваць нацыянальную і грамадзянскую ідэнтыфікацыю. У сувязі з гэтым, з 1 сакавіка 2013 года аддзелам культуры Лідскага райвыканкаму і Цэнтрам культуры Троцкага раёна вядзецца работа над праектам "Дух продкаў жыве ў нашых

Асабліва ўвага будзе нададзена адукацыі маладога пакалення. Важным з'яўляецца тое, што традыцыі і культура нашых продкаў будуць перадавацца з пакалення ў пакаленне на карысць будучых пакаленняў.

У выніку культурнага спадчына Трокаў і Ліды будзе прадстаўлена для абедзвюх рэгіянальных супольнасцяў і іх гасцей. Падчас пяці двухдзённых фестываляў з кірмашамі рамёстваў (3 у Троках і 2 у Лідзе) у абодвух рэгіёнах ўдзельнікі пазнаёмяцца з культурай рэгіёнаў. Падчас дзесяці семінараў па старадаўніх рамёствах (1 месяц у Літве, 1 месяц у Беларусі) навучэнцы навучацца рамёствам двух рэгіёнаў. Падчас дзесяці экспе-

ртыяў будзе прадстаўлена для абедзвюх рэгіянальных супольнасцяў і іх гасцей. Падчас пяці двухдзённых фестываляў з кірмашамі рамёстваў (3 у Троках і 2 у Лідзе) у абодвух рэгіёнах ўдзельнікі пазнаёмяцца з культурай рэгіёнаў. Падчас дзесяці семінараў па старадаўніх рамёствах (1 месяц у Літве, 1 месяц у Беларусі) навучэнцы навучацца рамёствам двух рэгіёнаў. Падчас дзесяці экспе-

ртыяў будзе прадстаўлена для абедзвюх рэгіянальных супольнасцяў і іх гасцей. Падчас пяці двухдзённых фестываляў з кірмашамі рамёстваў (3 у Троках і 2 у Лідзе) у абодвух рэгіёнах ўдзельнікі пазнаёмяцца з культурай рэгіёнаў. Падчас дзесяці семінараў па старадаўніх рамёствах (1 месяц у Літве, 1 месяц у Беларусі) навучэнцы навучацца рамёствам двух рэгіёнаў. Падчас дзесяці экспе-

ртыяў будзе прадстаўлена для абедзвюх рэгіянальных супольнасцяў і іх гасцей. Падчас пяці двухдзённых фестываляў з кірмашамі рамёстваў (3 у Троках і 2 у Лідзе) у абодвух рэгіёнах ўдзельнікі пазнаёмяцца з культурай рэгіёнаў. Падчас дзесяці семінараў па старадаўніх рамёствах (1 месяц у Літве, 1 месяц у Беларусі) навучэнцы навучацца рамёствам двух рэгіёнаў. Падчас дзесяці экспе-

ртыяў будзе прадстаўлена для абедзвюх рэгіянальных супольнасцяў і іх гасцей. Падчас пяці двухдзённых фестываляў з кірмашамі рамёстваў (3 у Троках і 2 у Лідзе) у абодвух рэгіёнах ўдзельнікі пазнаёмяцца з культурай рэгіёнаў. Падчас дзесяці семінараў па старадаўніх рамёствах (1 месяц у Літве, 1 месяц у Беларусі) навучэнцы навучацца рамёствам двух рэгіёнаў. Падчас дзесяці экспе-

ртыяў будзе прадстаўлена для абедзвюх рэгіянальных супольнасцяў і іх гасцей. Падчас пяці двухдзённых фестываляў з кірмашамі рамёстваў (3 у Троках і 2 у Лідзе) у абодвух рэгіёнах ўдзельнікі пазнаёмяцца з культурай рэгіёнаў. Падчас дзесяці семінараў па старадаўніх рамёствах (1 месяц у Літве, 1 месяц у Беларусі) навучэнцы навучацца рамёствам двух рэгіёнаў. Падчас дзесяці экспе-

ртыяў будзе прадстаўлена для абедзвюх рэгіянальных супольнасцяў і іх гасцей. Падчас пяці двухдзённых фестываляў з кірмашамі рамёстваў (3 у Троках і 2 у Лідзе) у абодвух рэгіёнах ўдзельнікі пазнаёмяцца з культурай рэгіёнаў. Падчас дзесяці семінараў па старадаўніх рамёствах (1 месяц у Літве, 1 месяц у Беларусі) навучэнцы навучацца рамёствам двух рэгіёнаў. Падчас дзесяці экспе-

ртыяў будзе прадстаўлена для абедзвюх рэгіянальных супольнасцяў і іх гасцей. Падчас пяці двухдзённых фестываляў з кірмашамі рамёстваў (3 у Троках і 2 у Лідзе) у абодвух рэгіёнах ўдзельнікі пазнаёмяцца з культурай рэгіёнаў. Падчас дзесяці семінараў па старадаўніх рамёствах (1 месяц у Літве, 1 месяц у Беларусі) навучэнцы навучацца рамёствам двух рэгіёнаў. Падчас дзесяці экспе-

сэрцах" (праграма трансгранічнага супрацоўніцтва Латвія-Літва-Беларусь у рамках Еўрапейскага інструмента добрасуседства і партнёрства, праект будзе працягвацца да 1 жніўня 2014 года). Гэтыя арганізацыі з двух рэгіёнаў аб'яднаюць для дасягнення агульнай мэты праекту: муніцыпалітэты, культурныя цэнтры і адукацыйныя ўстановы.

дэцый па самых важных месцах двух рэгіёнаў будуць зробленыя відэазапісы ўсіх гістарычных месцаў, кулінарнай спадчыны і рамёстваў, а сабраныя відэа- і аўдыёінфармацыя будзе апублікавана ў буклеце і на DVD.

Першы фальклорны фестываль па праекту "Дух продкаў жыве ў нашых сэрцах" ужо адбыўся ў Троках 8-9 чэр-

свае "цуды" проста на вачах гасцей "Горада майстроў".

У праграму фальклорнага фестывалю ўваходзілі ўсе традыцыйныя фестывальныя формы, такія як урачыстае шэсце ўсіх ўдзельнікаў свята, цырымонія афіцыйнага адкрыцця фестывалю, выступленні творчых і фальклорных калектываў, выстава-кірмаш, і

майстар-клас па народных промыслах і рамёствах.

У канцэртнай праграме выступіла каля пяці дзесяткаў артыстаў з Ліды - удзельнікі народных калектываў Лідскага раённага Палаца культуры: народны калектыў польскай песні "Красавяцы", народны калектыў песні і танца "Лідчанка"; удзельнікі народнага калек-

больш за тысячу чалавек - удзельнікаў і гледачоў свята з Літвы, Польшчы, Латвіі і Беларусі. Дарэчы, артысты з дзвюх названых апошніх краін здзейснілі экскурсію па замку на востраве (XIV-XV ст.) і наведвалі "Арыстакратычны Ужурткіс" (апошні яго ўладальнік - граф Я. Тышкевіч).

Так, атрымалася сапраўднае свята фальклорнага

адзін ад аднаго, нам цікавыя нашы традыцыі і звычкі, мы ганарымся нашымі замкамі, мы цесна супрацоўнічаем з нашымі нацыянальнымі меншасцямі.

Н. ВАЙЦЮКЕВІЧ

метадыст па этнаграфіі і фальклору

Лідскага раённага

метадычнага цэнтры

народнай творчасці.

13.06.2013 г.

Рэдактар Станіслаў Вацлававіч Суднік

Рэдакцыйная калегія:

Алена Анісім, Юрась Бабіч, Марыя Баравік, Вінцук Вячорка, Юрась Каласоўскі, Юля Карчагіна, Леакадзія Мілаш, Максім Новік, Язэп Палубятка, Аляксей Пяткевіч, Уладзімір Содаль, Станіслаў Суднік, Павел Сцяцко, Алег Трусаў.

<http://nashaslova.mns.by/> <http://pawet.net/>
<http://kamunikat.org/> <http://tbn-mova.by/>

Аўтары цалкам адказныя за падбор і дакладнасць прыведзенай інфармацыі

Газета надрукавана ў Лідскай друкарні.
231300, г. Ліда, вул. Ленінская, 23.

Газета падпісана да друку 24.06.2013 г. у 10.00. Замова № 1233.

Аб'ём 2 друкаваныя аркушы. Наклад 2000 асобнікаў.

Падпісны індэкс: 63865.

Кошт падпіскі: 1 мес. - 4450 руб., 3 мес. - 13350 руб.

Кошт у розніцу: па дамоўленасці.

Заснавальнік:

ТБМ імя Францішка Скарыны.

Пасведчанне аб рэгістрацыі № 908 ад 18 снежня 2009 г. выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Адрас рэдакцыі:

231293, Лідскі р-н, в. Даліна.

Адрас для паштовых адпраўленняў:

231282, г. Ліда-2, п/с 7.

E-mail: naszaslova@tut.by